

**MOTIVASI BELAJAR DAN KETERLIBATAN DALAM
PEMBELAJARAN KEMAHIRAN MENGARANG BAHASA MELAYU**
(Learning Motivation and Engagement in Learning Malay Language Writing Skills)

Zuraini Jusoh, Fadzilah Abd Rahman, Norazlina Mohd Kiram & Samsilah Roslan

ABSTRAK

Murid-murid yang mempunyai motivasi belajar dapat diperhatikan melalui keterlibatan mereka dalam aktiviti pengajaran dan pembelajaran. Kajian lepas menunjukkan bahawa murid rendah pencapaian kurang bermotivasi dan keterlibatan dalam pembelajaran. Namun, timbul persoalan adakah murid-murid ini kurang bermotivasi dan keterlibatan dalam semua mata pelajaran atau mata pelajaran tertentu sahaja? Oleh itu, dengan memberi fokus kepada kemahiran mengarang dalam mata pelajaran Bahasa Melayu, kajian berbentuk tinjauan secara deskriptif menggunakan borang soal selidik telah dijalankan. Sebanyak 166 borang soal selidik menggunakan skala Likert empat mata telah diedarkan kepada tiga buah sekolah. Hasil dapatan menunjukkan bahawa murid-murid rendah pencapaian ini mempunyai motivasi belajar ($\text{min} = 3.03$, $\text{sp} = 0.38$) dan keterlibatan dalam pembelajaran ($\text{min} = 3.09$, $\text{sp} = 0.39$) kemahiran mengarang yang tinggi. Dapatan ini berbeza sekali dengan dapatan pengkaji sebelum ini. Sehubungan dengan itu, kajian lebih lanjut dicadangkan untuk mengetahui secara lebih mendalam apakah faktor yang membuatkan murid-murid ini bermotivasi dan mempunyai keterlibatan yang tinggi dalam kemahiran mengarang. Adakah disebabkan oleh pendekatan pengajaran yang digunakan oleh guru, pengaruh ibu bapa, kesedaran diri murid-murid itu sendiri ataupun faktor lain?

Kata kunci: Motivasi belajar, keterlibatan dalam pembelajaran, berprestasi rendah, kemahiran mengarang, Bahasa Melayu

ABSTRACT

Students who are motivated to learn can be seen through their engagement that shown during the teaching and learning process. This is also the case for engagement, where students who are more engaged are students who are motivated to learn. However, previous studies have shown that students with poor achievements lack in motivation and engagement in learning. The question here is this: Are students less motivated in engaged in all subjects or only on certain subjects? Because of that, by focusing on writing skills in the Malay Language subject, a descriptive survey study using questionnaires was conducted. 166 questionnaires using the 4-point Likert scale have been distributed to three schools. As a result of this, the findings show that students who are low in achievement have high learning motivation ($\text{mean} = 3.03$, $\text{s.d} = 0.38$) and engagement ($\text{mean} = 3.9$, $\text{s.d} = 0.39$). The finding is clearly contradictive with previous studies. Because of that, more studies are suggested for deeper understanding of the matter what are the causes and the factors that make students highly motivated and engaged in learning writing skills. Is it because of the teaching approach, parents' influence, self-realization of the students or other factors?

Keywords: Learning motivation, engagement in learning, poor achievement, writing skills, Malay Language

PENGENALAN

Motivasi belajar, keterlibatan dalam pembelajaran dan pencapaian saling mempengaruhi antara satu sama lain. Motivasi belajar dikatakan mempengaruhi prestasi belajar (Arlindo Francisco Marcal, 2006). Pemboleh ubah ini penting kerana merupakan keadaan yang mendorong seseorang individu melakukan aktiviti belajar (Suskim Riantani & Sri Wiludjeng, 2008). Motivasi belajar juga dikatakan masalah utama ketika menjalankan aktiviti pengajaran dan pembelajaran di dalam kelas (Abd. Sukor Shaari, Yahya Don & Yaakob Daud, 2005).

Keterlibatan dalam pembelajaran juga dikatakan turut mempengaruhi pencapaian akademik (Willms, 2003). Marks (2000) berpendapat bahawa keterlibatan bukan sahaja mempunyai kaitan dengan pencapaian murid malah, penting dalam mengoptimalkan pembentukan seseorang individu. Oleh itu, dapat dirumuskan bahawa kedua-dua pemboleh ubah ini penting dalam menghasilkan pembelajaran berkesan (Ainley, 2004).

Keadaan ini bersesuaian dengan fokus kajian yang melibatkan murid-murid rendah pencapaian. Murid-murid ini biasanya sering ponteng kelas (Dunnwind, 2002), kurang bermotivasi (Azizi Yahaya, 2004), kurang jelas dengan masa depan mereka (Cox, 2009), malah menunjukkan sikap tidak berminat, main-main, sukar faham dan bertingkah laku menyakitkan hati guru (Zaidatol Akmaliah Lope Pihie & Foo, 2005). Oleh itu, kajian ini dijalankan untuk mengenal pasti sejauh manakah motivasi belajar dan keterlibatan mereka semasa mempelajari kemahiran mengarang. Hal ini kerana kemahiran mengarang dikatakan sebagai kemahiran tertinggi, iaitu merupakan alat untuk berfikir (Gammill, 2006). Kerja karang-mengarang agak kompleks dan merupakan kerja profesional (Awang Sariyan, 2004). Walaupun demikian, secara umum tahap pencapaian murid-murid masih tidak memuaskan (Zulkifley Hamid, 2005). Malah, ia sering mendapat pandangan negatif dalam kalangan guru dan murid-murid yang merasakan bahawa aktiviti menulis amat berat (Mahzan Arshad, 2008) dan kemahiran bahasa yang paling sukar (Suria Baba & Juriah Long, 2010) untuk dilaksanakan.

OBJEKTIF KAJIAN

Murid-murid yang rendah pencapaian dikatakan kurang motivasi belajar dan keterlibatan dalam pembelajaran. Namun, adakah murid-murid ini mempunyai tahap motivasi dan keterlibatan yang rendah dalam semua mata pelajaran ataupun bagi mata pelajaran tertentu sahaja? Oleh itu, dengan memberi fokus kepada pengajaran dan pembelajaran kemahiran mengarang, kajian ini bertujuan untuk mencapai objektif yang berikut:

1. Menenal pasti tahap motivasi murid-murid rendah pencapaian dalam mempelajari kemahiran mengarang.
2. Mengesan keterlibatan murid-murid rendah pencapaian dalam pembelajaran kemahiran mengarang.

PERSOALAN KAJIAN

Berdasarkan objektif kajian, empat persoalan kajian dibentuk, iaitu:

1. Sejauh manakah murid-murid rendah pencapaian ini bermotivasi untuk mempelajari kemahiran mengarang?
2. Sejauh manakah murid-murid rendah pencapaian ini mempunyai keterlibatan emosi dalam pembelajaran ketika mempelajari kemahiran mengarang?
3. Sejauh manakah murid-murid rendah pencapaian ini mempunyai keterlibatan kognitif dalam pembelajaran ketika mempelajari kemahiran mengarang?
4. Sejauh manakah murid-murid rendah pencapaian ini mempunyai keterlibatan tingkah laku dalam pembelajaran ketika mempelajari kemahiran mengarang?

SOROTAN KAJIAN

Motivasi bermakna mendorong, mengarah dan mengekalkan tingkah laku (Mok, 2008; Abdullah Hassan & Aion Mohd, 2004; Shahabuddin Hashim, Mahani Razali, & Ramlah Jantan, 2004). Manakala, Sulaiman Masri (2006) menyatakan bahawa motivasi merupakan dorongan di dalam diri seseorang untuk membuat sesuatu dengan semangat, ketekunan dan kesabaran yang tinggi demi mencapai matlamat pada tahap yang cemerlang. Motivasi merupakan elemen penting yang mengerakkan aktiviti pengajaran dan pembelajaran sesuatu mata pelajaran. Tanpa motivasi, sesuatu pembelajaran yang berkesan tidak terhasil.

Pemboleh ubah keterlibatan dalam pembelajaran kemahiran mengarang dalam kajian ini pula dibahagikan kepada tiga, iaitu emosi, kognitif dan tingkah laku. Ini bersesuaian dengan pembahagian yang dibuat oleh *National Center for School Engagement* (2006), Fredricks, Blumenfeld dan Paris (2004) serta Klem dan Connell (2004).

Menurut *National Center for School Engagement* (2006) dan Fredricks et al. (2004), murid-murid dikatakan mempunyai keterlibatan emosi apabila berminat, menghargai dan sesuatu yang memberi kesan emosi. Keterlibatan kognitif pula melibatkan unsur motivasi, usaha, strategi, secara psikologikal, keinginan untuk mencapai kejayaan serta sukakan cabaran. Manakala, keterlibatan tingkah laku melibatkan murid-murid melakukan tugas yang diberikan dan mengikuti peraturan yang telah ditetapkan di sekolah mahupun di dalam bilik darjah.

METODOLOGI KAJIAN

Kajian ini menggunakan kaedah tinjauan secara deskriptif dan proses pengumpulan maklumat dilaksanakan melalui borang soal selidik. Tujuan utama sesuatu kajian tinjauan dijalankan adalah untuk menghuraikan ciri sesebuah populasi agar kajian dapat dijalankan (Noraini Idris, 2010). Kajian jenis ini digunakan untuk mengukur pemboleh ubah yang mempunyai kaitan dengan sesuatu fenomena tanpa menyoal mengapa pemboleh ubah tersebut wujud (Mohd. Majid Konting, 2005). Kaedah ini bersesuaian dengan tujuan kajian dijalankan, iaitu untuk mengetahui tahap motivasi belajar dan keterlibatan murid-murid tingkatan dua yang rendah pencapaian dalam kemahiran mengarang Bahasa Melayu.

Sehubungan dengan itu, sebanyak 166 borang soal selidik telah diedarkan yang melibatkan tiga buah sekolah. Soal selidik ini mengandungi dua bahagian. Bahagian 1 mengandungi pernyataan yang mengukur motivasi belajar dan keterlibatan dalam pembelajaran kemahiran mengarang dalam kalangan murid-murid berprestasi rendah. Terdapat 15 pernyataan dikemukakan untuk mengukur motivasi belajar dalam kalangan murid terhadap kemahiran mengarang. Manakala, Bahagian 2 mengukur pemboleh ubah keterlibatan dalam pembelajaran yang mengandungi 60 soalan merangkumi keterlibatan emosi 19 pernyataan, kognitif 20 pernyataan dan tingkah laku 21 pernyataan. Satu set soal selidik yang menggunakan skala Likert empat mata, iaitu sangat tidak setuju, tidak setuju, setuju dan sangat setuju telah diedarkan kepada murid-murid ini.

DAPATAN KAJIAN

Dapatan yang dihuraikan dalam bahagian ini melibatkan data secara deskriptif seperti kekerapan, peratusan, min dan sisihan piawai yang dihuraikan seperti berikut:

Maklumat Demografi Sampel Kajian

Di bawah maklumat latar belakang sampel kajian, maklumat seperti pecahan sampel kajian mengikut jantina, pencapaian keseluruhan Bahasa Melayu, pencapaian penulisan karangan respons terbuka dan pencapaian dalam mata pelajaran lain yang berkaitan dengan kemahiran mengarang dibincangkan.

Bilangan Sampel Kajian Mengikut Jantina

Seramai 166 orang sampel telah dikenal pasti berprestasi rendah dalam penulisan karangan berdasarkan maklumat yang dibekalkan oleh guru Bahasa Melayu dan pihak sekolah. Semasa kajian dijalankan, sampel kajian belum menjalani ujian pencapaian terkini maka, ujian semasa di tingkatan satu diambil kira. Dalam menulis dapatan kajian ini, pengkaji tidak membahagikan sampel kajian mengikut sekolah. Sebaliknya, semua sekolah yang terlibat digabungkan dan dipecahkan mengikut jantina sahaja. Begitu juga dengan bangsa dan sebagainya kerana majoriti sampel kajian berbangsa Melayu.

Jadual 1: Jantina Sampel Kajian

Jantina	Bilangan (<i>f</i>)	Peratus (%)
Lelaki	89	56.7
Perempuan	68	43.3
Jumlah	157	100

Nota: 9 orang (5.4%) tidak menyatakan jantina

Berdasarkan Jadual 1, seramai 89 orang (56.7%) merupakan murid lelaki dan seramai 68 orang (43.3%) adalah murid perempuan. Terdapat perbezaan yang tidak ketara dari segi bilangan murid lelaki dan perempuan yang menjadi sampel kajian, iaitu sebanyak 21 orang (13.4%) sahaja. Namun, seramai 9 orang (5.4%) daripada sampel kajian ini didapati tidak menyatakan jantina masing-masing. Hasilnya, seramai 157 orang saja dapat diketahui jantina berbanding jumlah keseluruhan sampel kajian, iaitu seramai 166 orang.

Pencapaian Bahasa Melayu Keseluruhan Sampel Kajian

Jadual 2 menunjukkan dapatan kajian mengikut tahap pencapaian Bahasa Melayu keseluruhan sampel kajian. Pencapaian yang diambil kira di sini adalah pencapaian peperiksaan akhir tahun semasa di tingkatan satu kerana setakat kajian dijalankan, sampel belum menduduki sebarang ujian lagi.

Jadual 2: Pencapaian Bahasa Melayu Keseluruhan

Tahap Pencapaian	Bilangan (f)	Peratus (%)
A	2	1.9
B	28	25.9
C	70	64.8
D	8	7.4

Nota: 58 orang (34.9%) tidak menyatakan tahap pencapaian mereka

Majoriti murid memperoleh peringkat C dalam pencapaian Bahasa Melayu keseluruhan semasa peperiksaan akhir tahun semasa di tingkatan satu, iaitu seramai 70 orang (64.8%). Manakala, 28 orang (25.9%) mendapat B, 8 orang (7.4%) mendapat D dan hanya 2 orang (1.9%) mendapat A.

Pencapaian Karangan Respons Terbuka Sampel Kajian

Jika diperhatikan kepada komponen kemahiran mengarang yang dikaji pula, didapati tidak banyak perbezaan antara peringkat Cemerlang, Kepujian, Baik dan Memuaskan. Sebaliknya, seorang (0.9%) sahaja sampel kajian yang memperoleh peringkat Penguasaan Minima.

Jadual 3: Pencapaian Karangan Respons Terbuka

	Peringkat	Bilangan (f)	Peratus (%)
Cemerlang	(33-40 Markah)	31	26.7
Kepujian	(25-32 Markah)	37	31.9
Baik	(17-24 Markah)	29	25.0
Memuaskan	(09-16 Markah)	18	15.5
Penguasaan Minima	(01-08 Markah)	1	0.9

Nota: 50 orang (30.1%) tidak mengisi bahagian ini.

Berdasarkan Jadual 3, didapati seramai 68 orang murid (58.6%) memperoleh peringkat Cemerlang dan Kepujian, iaitu dalam lingkungan 40 markah hingga 25 markah. Manakala, seramai 47 orang murid (40.5%) memperoleh peringkat Baik dan Memuaskan, iaitu 24 hingga 9 markah. Perbezaan seramai 21 orang (18.1%) dicatatkan.

Pencapaian Mata Pelajaran Sejarah, Geografi dan Sains

Jadual 4 menunjukkan pencapaian sampel kajian dalam mata pelajaran Sejarah, Geografi dan Sains. Pencapaian dalam mata pelajaran ini turut diambil kira kerana melibatkan kemahiran

mengarang. Didapati kebanyakan sampel kajian memperoleh peringkat C dan D bagi ketiga-tiga mata pelajaran ini.

Jadual 4: Pencapaian Mata Pelajaran Lain

Peringkat Pencapaian	Sejarah		Geografi		Sains	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
A	1	0.6	3	1.8	4	2.4
B	13	7.8	15	9.0	18	10.8
C	47	28.3	39	23.5	38	22.9
D	42	25.3	39	23.5	31	18.7
E	13	7.8	19	11.4	25	15.1

Bagi mata pelajaran Sejarah, didapati seramai 89 orang (53.6%) daripada sampel kajian memperoleh C dan D berbanding hanya 13 orang (7.8%) B dan E serta seorang (0.6%) memperoleh A. Begitu juga dengan mata pelajaran Geografi yang menunjukkan seramai 78 orang (47%) memperoleh C dan D berbanding hanya 19 orang (11.4%) memperoleh E, 15 orang (9.0%) peringkat B dan hanya 3 orang (1.8%) mendapat A. Mata pelajaran Sains juga mencatatkan peringkat pencapaian yang sama, iaitu seramai 69 orang (41.6%) memperoleh C dan D. Manakala, 25 orang (15.1%) memperoleh E, 18 orang (10.8%) memperoleh B dan 4 orang (2.4%) memperoleh A.

Dapatan Kajian Berdasarkan Persoalan Kajian

Jadual 5, 6, 7, 8 dan 9 mengulas dapatan kajian berdasarkan nilai min dan sisihan piawai (SP) bagi setiap pernyataan pemboleh ubah yang dikaji. Tahap motivasi belajar dan keterlibatan dalam pembelajaran dibahagikan kepada tiga, iaitu rendah dengan skor min di antara 1.00 hingga 2.00, sederhana dengan skor min 2.01 hingga 3.00 dan tinggi dengan skor min 3.01 hingga 4.00. Dapatan dihuraikan seperti berikut:

Jadual 5: Skor Min Keseluruhan Pemboleh Ubah Kajian

Pemboleh Ubah Kajian	Min	SP
Motivasi Belajar	3.03	0.34
Keterlibatan dalam Pembelajaran	3.09	0.39
Emosi	3.05	0.38
Kognitif	3.11	0.42
Tingkah Laku	3.10	0.48

Berdasarkan skor min yang ditunjukkan dalam Jadual 5, murid-murid ini mempunyai motivasi belajar dan keterlibatan dalam pembelajaran kemahiran mengarang yang tinggi. Skor min bagi motivasi belajar adalah 3.03 dengan nilai sisihan piawai 0.34 dan keterlibatan dalam pembelajaran secara keseluruhan dengan nilai min 3.09 dan sisihan piawai 0.39. Manakala, mengikut pecahan pula keterlibatan emosi dengan nilai min 3.05, sisihan piawai 0.38, kognitif dengan nilai min 3.11, sisihan piawai 0.42 dan tingkah laku dengan nilai min 3.10 dengan sisihan piawai 0.48.

Motivasi Belajar Kemahiran Mengarang

Terdapat 15 pernyataan dibina untuk mengukur pemboleh ubah motivasi belajar dalam kalangan murid-murid rendah pencapaian penulisan karangan Bahasa Melayu. Dapatan berdasarkan nilai min dan sisihan piawai seperti ditunjukkan dalam Jadual 6.

Jadual 6: Skor Min dan Sisihan Piawai Motivasi Belajar

Bil	Pernyataan	Min	SP
1	Pengajaran guru meningkatkan rasa ingin tahu saya.	2.84	0.82
2	Pengajaran guru mudah difahami.	3.36	0.62
3	Pengajaran guru merangsang keinginan belajar saya.	3.01	0.81
4	Pengajaran guru sama sahaja (tingkatan 1 dan tingkatan 2 tiada beza).	2.66	0.92
5	Aktiviti pengajaran dan pembelajaran kemahiran mengarang menyeronokkan.	3.09	0.79
6	Tugasan mengarang merangsang keinginan belajar saya.	2.98	0.86
7	Tugasan yang diberikan guru sepadan dengan kebolehan mengarang saya.	2.85	0.79
8	Guru memberikan aktiviti peneguhan (latihan) setiap kali pengajaran kemahiran mengarang selesai.	3.05	0.78
9	Peneguhan (latihan mengarang) yang diberikan guru sesuai.	3.09	0.75
10	Peneguhan (latihan mengarang) yang diberikan guru merangsang keinginan belajar saya.	2.85	0.81
11	Guru memberikan maklum balas terhadap pertanyaan murid dengan segera dan jujur.	3.41	0.72
12	Maklum balas yang diberikan guru merangsang keinginan belajar saya.	2.95	0.88
13	Guru menggunakan contoh-contoh ketika mengajar kemahiran mengarang.	3.24	0.81
14	Contoh yang digunakan guru meningkatkan kemahiran mengarang saya.	3.12	0.80
15	Saya tidak mempunyai sebarang masalah mempelajari kemahiran mengarang.	2.89	0.85

Jadual 6 menunjukkan nilai min dan sisihan piawai setiap pernyataan yang mengukur motivasi belajar murid rendah pencapaian tingkatan dua ini. Pernyataan bagi pemboleh ubah ini memperoleh nilai min di antara 2.66 hingga 3.36. Sebanyak lapan pernyataan memperoleh min yang tinggi, iaitu pernyataan ke-2, ke-3, ke-5, ke-8, ke-11, ke-13, dan ke-14. Manakala, selebihnya adalah sederhana.

Keterlibatan Emosi dalam Pembelajaran Kemahiran Mengarang

Terdapat 19 pernyataan dibina untuk mengukur pemboleh ubah keterlibatan emosi dalam kalangan murid-murid rendah pencapaian penulisan karangan Bahasa Melayu. Dapatan berdasarkan nilai min dan sisihan piawai ditunjukkan dalam Jadual 7 berikut:

Jadual 7: Skor Min dan Sisihan Piawai Keterlibatan Emosi

Bil	Pernyataan	Min	SP
1	Saya suka belajar kemahiran mengarang.	3.02	0.82
2	Saya suka karangan berbentuk deskriptif (penerangan).	2.89	0.91
3	Saya suka karangan berbentuk naratif (penceritaan).	3.23	0.82
4	Saya suka karangan berbentuk argumentatif (perbincangan).	2.71	0.88
5	Saya mendengar dengan teliti ketika guru mengajarkan kemahiran mengarang.	3.31	0.83
6	Saya bersemangat untuk ke sekolah jika pada hari tersebut guru mengajarkan kemahiran mengarang.	2.90	0.91
7	Saya tidak menghadapi sebarang masalah untuk menyiapkan tugas mengarang yang diberikan oleh guru.	2.85	0.74
8	Saya dapat menghasilkan karangan dengan baik (pendahuluan, isi, dan penutup).	3.04	0.84
9	Guru Bahasa Melayu kelas saya mengambil berat tentang masalah saya (bertanya sekiranya mendapati saya mempunyai masalah).	3.19	0.79
10	Saya boleh berbincang dengan guru Bahasa Melayu saya.	3.23	0.74
11	Guru Bahasa Melayu memahami saya.	3.04	0.73
12	Guru Bahasa Melayu saya senang didekati.	3.04	0.79
13	Saya suka guru Bahasa Melayu yang mengajar di kelas saya.	3.26	0.76
14	Saya menghormati guru Bahasa Melayu saya.	3.45	0.74
15	Saya boleh berbincang masalah yang saya hadapi dengan guru Bahasa Melayu kelas saya.	2.93	0.91
16	Guru Bahasa Melayu melayan kami sama rata.	3.25	0.89
17	Guru Bahasa Melayu hanya mengambil berat prestasi mengarang saya semata-mata.	2.62	0.88
18	Saya berpuas hati dengan pencapaian penulisan saya setakat ini.	2.89	0.88
19	Saya gembira ketika belajar kemahiran mengarang.	3.13	0.73

Jadual 7 menunjukkan nilai min dan sisihan piawai bagi pemboleh ubah keterlibatan emosi. Sebanyak 19 pernyataan yang telah ditanya dalam borang soal selidik ini dan nilai min yang diperolehi adalah di antara 2.62 hingga 3.45. Nilai min tertinggi, ialah 3.45 dengan sisihan piawai 0.74 dicatatkan bagi pernyataan ke-14. Manakala, pernyataan ke-17 memperoleh nilai min paling rendah, iaitu 2.62 dan sisihan piawai 0.88. Walaupun memperoleh nilai min terendah namun, pernyataan ini menunjukkan tahap keterlibatan emosi yang sederhana dalam kalangan sampel kajian.

Keterlibatan Kognitif dalam Pembelajaran Kemahiran Mengarang

Terdapat 20 pernyataan dibina bagi mengukur pemboleh ubah keterlibatan kognitif dalam kalangan murid-murid rendah pencapaian penulisan karangan Bahasa Melayu. Dapatan berdasarkan nilai min dan sisihan piawai ditunjukkan dalam Jadual 8.

Jadual 8: Skor Min dan Sisihan Piawai Keterlibatan Kognitif

Bil	Pernyataan	Min	SP
1	Guru Bahasa Melayu tahu apa yang ingin diajarkan ketika mengajarkan kemahiran mengarang.	2.98	0.83
2	Kemahiran mengarang adalah penting.	3.32	0.79
3	Kemahiran mengarang tidak sukar untuk dikuasai.	2.77	0.82
4	Saya yakin dapat menguasai kemahiran mengarang.	3.08	0.75
5	Saya yakin guru berkebolehan mengajar kemahiran mengarang.	3.16	0.77
6	Saya perlu mendapatkan keputusan mengarang yang baik bagi membolehkan saya memasuki universiti.	3.54	0.79
7	Saya memperoleh pendidikan mengarang yang baik di sekolah.	3.08	0.69
8	Kemahiran mengarang dapat membantu saya memiliki pekerjaan/kerjaya selepas tamat pengajian.	3.33	0.80
9	Kemahiran mengarang akan dapat membantu saya dalam kehidupan seharian.	2.96	0.85
10	Guru membekalkan banyak maklumat ketika mengajarkan kemahiran mengarang.	3.05	0.85
11	Maklumat yang diperoleh di dalam bilik darjah penting untuk kemahiran mengarang saya.	3.02	0.84
12	Kemahiran mengarang membekalkan maklumat berguna untuk kehidupan seharian saya.	2.92	0.85
13	Gred kemahiran mengarang yang baik adalah penting bagi saya.	3.27	0.79
14	Banyak yang saya pelajari melalui kemahiran mengarang.	3.14	0.76
15	Saya berusaha mengaitkan apa yang dipelajari dalam kemahiran mengarang dengan kerjaya masa depan.	3.26	0.74
16	Saya berusaha sebaik mungkin untuk menguasai kemahiran mengarang yang diajarkan oleh guru.	3.25	0.81
17	Mempelajari kemahiran mengarang penting untuk masa depan saya.	3.22	0.75
18	Kemahiran mengarang dapat membantu saya menjawab soalan mata pelajaran lain (Sejarah, Geografi dll).	2.85	0.94
19	Setiap kali mendapat tugas mengarang, saya merancang menyiapkan pada masa yang ditetapkan guru.	3.09	0.82
20	Penguasaan kemahiran mengarang membuka peluang pekerjaan yang meluas.	2.98	0.86

Sebanyak 20 pernyataan telah ditanya dalam borang soal selidik ini. Nilai min yang diperoleh bagi pemboleh ubah ini adalah di antara 2.77 hingga 3.54. Nilai min tertinggi ialah 3.54 dengan sisihan piawai 0.79 dicatatkan bagi pernyataan keenam. Sebanyak 15 pernyataan menunjukkan nilai min yang tinggi dan lima pernyataan memperoleh nilai min sederhana, iaitu pernyataan pertama, ketiga, ke-12, ke-18, dan ke-20.

Keterlibatan Tingkah Laku dalam Pembelajaran Kemahiran Mengarang

Terdapat 21 pernyataan dibina bagi mengukur pemboleh ubah keterlibatan tingkah laku dalam kalangan murid-murid rendah pencapaian penulisan karangan Bahasa Melayu. Dapatan berdasarkan nilai min dan sisihan piawai ditunjukkan dalam Jadual 9.

Jadual 9: Skor Min dan Sisihan Piawai Keterlibatan Tingkah Laku

Bil	Pernyataan	Min	SP
1	Saya sentiasa menyiapkan tugas yang diberikan oleh guru.	3.17	0.84
2	Saya mengangkat tangan/bertanya guru sekiranya tidak faham.	3.08	0.80
3	Saya bersedia tampil ke depan menulis isi-isi karangan di papan tulis.	2.85	0.88
4	Saya hanya berpura-pura mendengar apa yang diajarkan oleh guru.	3.16	0.95
5	Saya tidak membuat bising semasa guru mengajar.	3.11	0.90
6	Saya tidak menimbulkan masalah di dalam kelas.	3.01	0.90
7	Saya tidak ponteng kelas.	3.10	1.03
8	Saya akan membuat bising jika pengajaran guru membosankan.	3.16	0.91
9	Saya sering dimarahi guru kerana membuat bising.	2.75	1.05
10	Saya memberi tumpuan sepenuhnya di dalam kelas.	3.31	0.81
11	Sekiranya kelas Bahasa Melayu bermula selepas rehat, saya akan tiba awal di kelas.	3.09	0.89
12	Saya tidak akan keluar ke tandas melainkan terpaksa.	3.01	0.94
13	Saya bersedia mengikut peraturan yang ditetapkan guru.	3.19	0.80
14	Saya membuat ulang kaji di rumah walaupun tidak menghadapi ujian/peperiksaan.	3.18	0.85
15	Saya akan berkongsi maklumat kemahiran mengarang yang saya pelajari di kelas selepas waktu persekolahan.	2.92	0.87
16	Saya akan menyemak kerja sekolah kemahiran mengarang sekiranya terdapat kesalahan.	3.05	0.89
17	Saya akan bertanyakan guru sekiranya tidak faham.	3.29	0.77
18	Saya akan berbincang dengan kawan-kawan sekiranya menghadapi masalah menghasilkan karangan.	3.34	0.69
19	Sekiranya bermasalah kemahiran mengarang saya akan mencari maklumat berkaitan di pusat sumber sekolah.	3.01	0.87
20	Saya merujuk buku untuk menghasilkan karangan yang baik.	3.23	0.87
21	Saya ke pusat sumber untuk menghasilkan karangan yang baik.	3.02	0.93

Nilai min yang diperoleh bagi pemboleh ubah ini adalah di antara 2.75 hingga 3.34. Nilai min tertinggi ialah 3.34 dengan sisihan piawai 0.69 dicatatkan bagi pernyataan ke-18. Sebanyak 18 pernyataan memperoleh nilai min yang tinggi. Manakala, tiga pernyataan memperoleh nilai min yang sederhana, iaitu pernyataan ke-3, ke-9 dan ke-15.

PERBINCANGAN DAPATAN

Dapatan kajian ini menolak pendapat pengkaji sebelum ini yang sering mengaitkan murid-murid rendah pencapaian dengan sikap kurang motivasi belajar dan keterlibatan dalam pembelajaran. Apakah faktor atau penyebab berlakunya keadaan sebegini? Adakah disebabkan oleh faktor guru, ibu bapa, persekitaran sekolah dan bilik darjah atau disebabkan oleh faktor lain?

Dalam kajian ini, dapatan bagi pernyataan “pengajaran guru meningkatkan rasa ingin tahu saya” hanya memperoleh skor min yang sederhana, iaitu 2.84 dan sisihan piawai 0.82. Begitu juga dengan pernyataan “tugas mengarang merangsang keinginan belajar saya”

dengan nilai min 2.66 dan sisihan piawai 0.36. Berdasarkan nilai min yang diperoleh, sampel kajian seolah-olah bersetuju bahawa pengajaran guru tidak membantu mereka untuk mengetahui dengan lebih banyak berkaitan dengan mengarang. Keadaan ini boleh dikaitkan dengan sistem pendidikan yang biasanya lebih menjurus kepada keperluan peperiksaan semata-mata. Namun, murid-murid yang bermotivasi belajar akan mempunyai sikap berminat kepada ilmu, iaitu ingin mengetahui secara mendalam sesuatu perkara (Chapman & Vagle, 2011). Manakala, pernyataan “pengajaran guru sama sahaja” dengan skor min 2.66 dan sisihan piawai 0.92 yang memperoleh nilai min yang sederhana. Untuk kepastian kajian lanjutan secara kualitatif seperti kaedah temu bual boleh dijalankan. Hal ini kerana, dapatan kajian ini menunjukkan sampel kajian menyatakan terdapat perbezaan pendekatan pengajaran guru semasa di tingkatan satu dengan pengajaran kini, iaitu di tingkatan dua. Adakah perbezaan pendekatan pengajaran ini meningkatkan motivasi belajar dalam kalangan murid-murid rendah pencapaian ini?

Jika diperhatikan kepada dapatan pernyataan yang mengukur keterlibatan emosi pula didapati murid-murid ini cenderung untuk memilih jenis karangan tertentu sahaja. Misalnya, dapatan untuk pernyataan “saya suka karangan berbentuk deskriptif (penerangan)” dan “saya suka karangan argumentatif (perbincangan)” memperoleh nilai min yang sederhana. Murid-murid didapati lebih menyukai atau berminat untuk menjawab soalan karangan yang berbentuk penceritaan. Hal ini kerana karangan jenis ini tidak mementingkan format (Othman Puteh, 2002) serta memberi peluang kepada penulis berfikir dan menulis berkenaan diri mereka (Ghazi Ghaith, 2001). Oleh itu, murid-murid tidak perlu berfikir secara mendalam dan terikat kepada fakta-fakta tertentu ketika mengarang. Sikap yang ditunjukkan oleh sampel kajian ini menyamai profil murid-murid yang kurang bermotivasi yang seterusnya mempengaruhi keterlibatan mereka, iaitu berada dalam zon selesa atau selamat (Stipek, 2002). Murid-murid sebegini hanya menjawab soalan yang mereka yakin dan tidak berani mengambil risiko atau lebih tepat mengelak membuat sesuatu yang mencabar keupayaan intelek mereka. Namun, murid-murid rendah pencapaian ini juga menyatakan rasa tidak puas hati mereka terhadap pencapaian kemahiran mengarang semasa. Ini membuktikan mereka ingin berusaha agar pencapaian mereka terus meningkat untuk masa-masa akan datang.

Aspek keterlibatan kognitif pula murid-murid didapati kurang yakin dengan pengetahuan guru-guru mereka. Hal ini kerana pernyataan “guru Bahasa Melayu tahu apa yang ingin diajarkan ketika mengajarkan kemahiran mengarang” memperoleh skor min yang sederhana. Malah, mereka juga didapati mempunyai kepercayaan bahawa kemahiran mengarang ini tidak membantu mereka dalam mata-mata pelajaran lain seperti Sejarah dan Geografi yang juga memerlukan kemahiran mengarang. Selain itu, walaupun murid-murid memperoleh skor min keterlibatan kognitif keseluruhan yang tinggi namun, mereka tetap beranggapan kemahiran ini sukar dikuasai.

Akhir sekali, jika dilihat kepada aspek keterlibatan tingkah laku pula, murid-murid ini didapati tidak bersedia tampil untuk menulis isi-isi karangan pada papan tulis. Pernyataan ini juga tidak bertepatan dengan ciri-ciri seseorang yang mempunyai keterlibatan yang tinggi, iaitu merupakan seorang berkeyakinan (Brophy, 2010). Oleh itu, persoalan seperti kenapakah mereka ini mempunyai motivasi dan keterlibatan yang tinggi tetapi kurang yakin untuk tampil ke depan?

RUMUSAN KAJIAN

Sebagai rumusannya, walaupun kajian ini menunjukkan murid-murid rendah pencapaian ini mempunyai motivasi dan keterlibatan dalam pembelajaran kemahiran mengarang yang tinggi namun, kajian secara terperinci perlu dijalankan. Hal ini kerana masih terdapat beberapa pertanyaan yang perlu dijawab serta menambahkan lagi kelestarian ilmu melalui hasil-hasil penyelidikan. Kajian berterusan perlu dijalankan bukan sahaja untuk mengetahui faktor yang mendorong murid-murid ini bermotivasi dan mempunyai keterlibatan dalam kemahiran mengarang, malah mungkin dapat mencari penyelesaian untuk mata pelajaran lain juga.

PENGHARGAAN

Kajian ini merupakan hasil kajian bagi memenuhi keperluan Ijazah Doktor Falsafah dalam bidang Pengajaran Bahasa Melayu sebagai Bahasa Pertama dari Fakulti Pengajian Pendidikan, Universiti Putra Malaysia. Kajian ini mendapat pembiayaan daripada Universiti Putra Malaysia di bawah geran RUGS intensif 6.

RUJUKAN

- Abdul Sukor Shaari, Yahya Don, & Yaakob Daud (2005). Motivasi belajar dan harga diri : hubungan dengan pencapaian akademik dan kegiatan kokurikulum pelajar sekolah menengah.
<http://www.psb1.uum.edu.my/TESIS/Penyelidikan%20Print/2005/DR.%20ABD.%20SUKOR%20SHAARI,%20YAHYA%20DON%20DAN%20YAAKOB%20DAUD.pdf>
- Ainley, M. (2004). What do we know about student motivation and engagement? Paper Presented at the Annual Meeting of the Australian Association for Research in Education, Melbourne 29 November hingga 2 December.
<http://www.aare.edu.au/04pap/ain04760.pdf>
- Arlindo Francisco Marcal (2006). Pengaruh motivasi belajar dan disiplin diri terhadap prestasi belajar karyasiswa Timor-Lestle di Jakarta. Jurnal Manajemen Punlik dan Bisnis. <http://www.scribd.com/doc/68617665/Motivasi-Dan-Displin-Dri>
- Awang Sariyan (2004). *Teras pendidikan bahasa Melayu asas pegangan guru*. Pahang: PTS Publications & Distributors Sdn. Bhd.
- Azizi Yahaya (2004). Enhancing intrinsic motivation and parenting to help underachieving students to perform well in school. Unpublished. Universiti Teknologi Malaysia.
<http://eprints.utm.my/5937/>
- Brophy, J. (2010). *Motivating students to learn* (3rded.) New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Chapman, C. & Vagle, N. (2011). *Motivating students: 25 strategies to light the fire of engagement*. Bloomington: Solution Tree Press.

- Cox, H. (2009). Coaching underachieving students to achieve their dreams. <http://ezinearticles.com/?Coaching-Underachieving-Students-to-Achieve-Their-Dreams!&id=2350660>
- Dunnewind, S. (2002). How to identify underachieving students and motivate them to reach for the stars. <http://community.seattletimes.nwsourc.com/archive/?date=20021019&slug=underachieve19>
- Fredricks, J.A., Blumenfeld, P.C., & Paris, A.H. 2004. School engagement: potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research*, 74 (1), 59 - 109.
- Gammill, D.M. (2006). Learning the write way. International Reading Association. *The Reading Teacher*, 59 (8), 754 - 762.
- Ghazi Ghaith (2001). Teaching writing: Approaches and activities. <http://www.udveksling.com/TeaWrit2010/TeaWrit2010Week2RaimelAns.pdf>
- Klem, A.M., & Connell, J.P. (2004). Relationship matter: Linking teacher support engagement and achievement. *Journal of School Health*, 74 (7), 262 - 272.
- Mahzan Arshad (2008). *Pendidikan literasi bahasa Melayu: Strategi Perancangan dan Pelaksanaan*. Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors Sdn. Bhd.
- Marks, H.M. (2000). Student Engagement in instructional activity: Patterns in the elementary, middle, and high school years. *American Educational Research Journal*, 37(1), 153 - 184.
- Mohd. Majid Konting (2005). *Kaedah penyelidikan pendidikan*. Selangor: Perpustakaan Negara Malaysia.
- National Center for School Engagement (2006). *Quantifying school engagement: an initiative of the Colorado foundation for families and children* (Research Report). Denver: Anenue Suite.
- Noraini Idris (2010). *Penyelidikan dalam pendidikan*. Kuala Lumpur: McGraw-Hill (Malaysia) Sdn. Bhd.
- Othman Puteh (2002). *Tip dan motivasi penulisan genre cerpen*. Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors Sdn. Bhd.
- Stipek, D. (2002). *Motivaton to learn: Integrating theory and practice* (4thed.) Boston: Allyn & Bacon.
- Suria Baba & Juriah Long (2010). Pedagogi Bestari dalam Aktiviti Prapenulisan Bahasa Melayu. Dalam Juriah Long (Penyunting) (2010). *Kaedah Pengajaran dan Pembelajaran Bahasa Melayu*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Suskim Riantani & Sri Wiludjeng (2008). Analisis faktor-faktor motivasi belajar mahasiswa. *Jurnal Bisnis, Manajemen dan Ekonomi*. Universitas Widyatama, 9 (3), 1627-1635.

Willms, J.D. (2003). *Student engagement at school: A sense of belonging and participation, Result from PISA 2000*. OECD, Organization for Economic Co-Operation and Development.

Zaidatol Akmaliah Lope Pihie & Foo Say Fook (Editor) (2005). *Memperkasa pendidikan pelajar berisiko*. Serdang: Penerbit Universiti Putra Malaysia.

Zulkifley Hamid (2005). *Penilaian pengajaran dan pembelajaran bahasa Melayu*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Zuraini Binti Jusoh
Jabatan Bahasa dan Kemanusiaan
Fakulti Pengajian Pendidikan
Universiti Putra Malaysia, Serdang
zurainijusoh@gmail.com